

Talousarvioaloitteet ja niihin annetut vastaukset vuoden 2023 talousarvioon ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelmaan liittyen

Hallintosäännön 26 § mukaan tulevan vuoden talousarviovalmisteluun vaikuttavat aloitteet on jätettävä maaliskuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen jätetyt talousarviota koskevat aloitteet käsitellään sitä seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä. Talousarviota koskevat aloitteet annetaan aluevaltuuston sihteerille. Aluehallituksen tulee esitellä vastaukset talousarvioon liittyviin aloitteisiin aluevaltuustolle esitettävän talousarvioesityksen yhteydessä.

Määräaikaan mennessä on toimitettu alla olevat talousarvioaloitteet, joihin annetut vastaukset on kirjattu aloitteiden perään.

Aloite: Tutkimus- ja koulutusmäärärahan varaaminen

(Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, 31.3.2022)

Soteuudistuksen julki tuotu ensisijainen tavoite on tarjota väestölle laadukkaat palvelut. Myös palvelujen kehittäminen on ääneen sanottu periaate. Lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 4.luku § 32 on kirjattu hyvinvointialueita koskevat koulutus- ja tutkimusvelvoitteet.

Koulutuksessa ja tutkimuksessa ei voida pitää välivuosia ja siksi jo seuraavaan talousarvioon tulee varata taloudelliset resurssit näiden vastuiden kattamiseksi. Koulutus ja tutkimus ei myöskään kuulu pelkästään yliopistolle ja alan oppilaitoksille vaan mainittu lainkohta velvoittaa nimenomaan hyvinvointialueita ottamaan siitä päävastuu.

HUS eli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri on alueen hyvinvointialueiden yhteistyökumppani erikoissairaanhoidossa. HUSin käyttöbudjetista 7 % on varattu tutkimusrahoitukseen ja 6,3 % koulutukseen ja henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämiseen. Suhteutettuna Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen väestöön 460 000 tämä tarkoittaa 44 miljoonan euron määrärahaa lääketieteelliseen tutkimukseen ja 38 miljoonan euron määrärahaa henkilökunnan ammatilliseen koulutukseen. Nämä summat siis ei kata perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen tutkimus-, kehitys- ja koulutustarpeita.

Hallintosääntöluonnoksen § 62 on mainittu Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävät, kohta 8) edistää hyvinvointialueen koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä korkeakoulu- ja yritysyritystyötä. Talousarviossa tutkimus, kehitys ja innovaatiot sisältyvät kohtaan Yhteiset palvelut ja integraatiot.

Me allekirjoittaneet esitämme, että hyvinvointialueen toiminnan talousarviosta varataan 7% määräraha organisaation sisäisen ja HUSin tutkimuksen resurssiksi ja 6,3% määräraha henkilökunnan ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Toiminnan organisoimiseksi tarvitaan erikseen nimetyt vastuuhenkilöt sekä tieteellisen tutkimuksen koordinointiin ja johtamiseen että vastaamaan koulutuksen järjestämisestä ja oppilaitosintegraation organisoinnista.

Palvelutuotannon vastaus aloitteeseen:

Aloitteessa todetaan, että koulutuksessa ja tutkimuksessa ei voida pitää väli vuosia ja siksi jo seuraavaan talousarvioon tulee varata taloudelliset resurssit näiden vastuiden kattamiseksi. Koulutus ja tutkimus ei myöskään kuulu pelkästään yliopistolle ja alan oppilaitoksille, vaan mainittu lainkohta velvoittaa nimenomaan hyvinvointialueita ottamaan siitä päävastuu. Aloitteessa ehdotetaan, että hyvinvointialueen toiminnan talousarviosta varataan 7 % määräraha organisaation sisäisen ja HUSin tutkimuksen resurssiksi ja 6,3 % määräraha henkilökunnan ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Toiminnan organisoimiseksi tarvitaan erikseen nimetyt vastuuhenkilöt sekä tieteellisen tutkimuksen koordinointiin ja johtamiseen että vastaamaan koulutuksen järjestämisestä ja oppilaitosintegraation organisoinnista.

Järjestämislaissa 32 § on säädetty, että hyvinvointialueen tulee vastata alueellaan tehtävälänsä koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet huomioiden. Lisäksi hyvinvointialueen tulee koordinoita ja ohjata palvelutuotannossa tapahtuvaa integroitua kehittämistyötä sekä tukea kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvässä kehittämistyössä. Tutkimus, kehittäminen ja innovaatiot ovat organisaatiovalmistelussa tunnistettu keskeiseksi tekijäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella pitkän aikavälin vaikuttavuuden parantamiseksi ja taloudellisen kestävyuden varmistamiseksi.

Talousarvioesityksessä on varattu määrärahoja tälle kokonaisuudelle seuraavasti:

- Hanketoimintaan yhteensä vuodelle 2023 7,6 milj. euroa, sisältäen tulevaisuuden sote-keskus hankkeen (6 milj. euroa), tulevaisuuden kotona asumisen hankkeen (1,2 milj. euroa) sekä asunnottomuuden vähentämishankkeen (0,4 milj. euroa).
- Lisäksi hyvinvointialueen odotetaan saavan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toisen vaiheen hankerahoituksesta (RRP2) noin 10-18 milj. euroa. Tätä kokonaisuutta ei ole huomioitu talousarvioesityksessä, koska päätöstä hankerahoituksen suuruudesta ei vielä ole tehty. Hankerahoitus huomioidaan talousarviomuutoksena sen jälkeen, kun päätös sen suuruudesta on tehty.
- Hankerahoituksen lisäksi TKI-yksikköön on varattu 3,5 milj. euroa organisaation sisäiseen kehittämiseen.
- Lisäksi erikseen henkilöstön osaamiseen on varattu erillinen 0,5 milj. euroa.

Tutkimus- ja kehittämistyötä toteutetaan myös muualla, kuin sille erikseen varatuissa yksiköissä mm. tiedolla johtamisen yksikkö ja digiyksikkö ovat keskeisiä tutkimus- ja kehittämistoiminnan mahdollistajia. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue rahoittaa osaltaan HUS:in toiminnan, sisältäen myös lääkinnällisen tutkimuksen ja henkilöstön ammatillisen koulutuksen rahoituksen.

Aloite toteutuu määrärahojen puitteissa, sillä talousarvioehdotuksessa on monitahoisesti huomioitu aloitteessa esille tullut tarve henkilöstön koulutustarpeista sekä TKI-toiminnan resursoinnista ja kehittämisestä.

Aloite: Suomen kielen opetusta sosiaali- ja terveystaloudissa työskenteleville vieraskielisille

(Johanna Värmälä, sd., 30.3.2022)

Sosiaali- ja terveystaloudissa työskentelee vieraskielisiä, joiden suomen kielen taidon kehittymistä tulisi tukea. Mm. Espoon kaupunki on järjestänyt suomen kielen koulutusta työntekijöillensä, mutta koulutukseen osallistumisessa on ollut hankaluuksia. Suomen kielen opiskeluihin hakeutumista ja kielen opiskelua tulisi helpottaa.

Edellä olevan perusteella esitän, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue varautuisi järjestämään sosiaali- ja terveystaloudien työntekijöille suomen kielen koulutusta, johon työntekijöillä on hyvät mahdollisuudet osallistua.

HR-valmistelun vastaus aloitteeseen:

Sosiaali- ja terveystaloudissa työskentelee vieraskielisiä, joiden suomen kielen taidon kehittymistä tulisi tukea. Mm. Espoon kaupunki on järjestänyt suomen kielen koulutusta työntekijöillensä, mutta koulutukseen osallistumisessa on ollut hankaluuksia. Suomen kielen opiskeluihin hakeutumista ja kielen opiskelua tulisi helpottaa. Edellisen perusteella on tärkeää, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella varaudutaan järjestämään sosiaali- ja terveystaloudien työntekijöille suomen kielen koulutusta, johon työntekijöillä on hyvät mahdollisuudet osallistua.

Suomen kielen taito on tärkeä osa kiinnittymistä työyhteisöön ja yhteiskuntaan. Tämän toteutumista halutaan tukea hyvinvointialueella. Olennaista on tunnistaa suomen kielen koulutusta tarvitsevat työntekijät, tarjota heille koulutusta oikea-aikaisesti sekä oikeatasoisesti. Hyvinvointialue kiinnittää erityistä huomiota siihen, että koulutuksiin hakeutuminen on työntekijälle helppoa ja, että tietoa erityyppisistä suomen kielen koulutusmahdollisuuksista on riittävästi saatavilla (esim. intra, esihenkilöille menevät uutisviestit). Ensisijaisesti vieraskielisten työntekijöiden suomen kielen vahvistamista tuetaan räätälöidyn, sotealalle suunnatun kielikoulutuksen avulla. Myös nk. jalkautuvia S2-opettajia on mahdollista hyödyntää. Lisäksi mahdollista digijärjestelmää kielipintoihin liittyen tullaan kartoittamaan. Hyvinvointialue selvittää parhaillaan mahdollisia yhteistyökumppaneita kielikoulutusten järjestämiseen.

Yksi keskeinen osa kielitaidon kehittymistä on työyhteisö, joka tukee työntekijän suomen kielen opiskelua. Ammatillinen kielitaito kehittyykin usein käytännön työskentelyssä ja sanavarasto kasvaa työtehtävän mukana. Monissa hyvinvointialueen kunnissa on jo kokemusta vieraskielisistä työntekijöistä. Saavutettavuuden edistämiseksi hyvinvointialueella on hyvä vahvistaa vieraskielisten suomen kielen taidon ohessa myös työyhteisöjen selkosuomen osaamista. Selkosuomen osaaminen ja hyödyntäminen on tärkeää sekä ammatillisessa viestinnässä että työyhteisön sisäisissä keskusteluissa. Myös työyhteisöjä on tärkeä tukea, jotta he osaavat ottaa huomioon puutteellisesti

suomea puhuvien tarpeet esimerkiksi perehdytyksessä. Mahdollisuuksia selkosuomen osaamisen vahvistamiseen kartoitetaan parhaillaan.

Suomen kielen koulutukseen vieraskielisille on budjetoitu määrärahaa, mutta yksilöity summaa ei ole tähän toimintoon erikseen määritelty. Määrärahalla on tarkoitus toteuttaa suomen kielen koulutusryhmiä, määrän riippuen palvelun tuottajasta. Lisäksi muuhun suomen kielen vahvistamiseen tullaan myös kohdentamaan toimenpiteitä. Lisäksi varaudutaan tarjoamaan työyhteisöille tukea selkokielen osaamisen vahvistamiseen.